

Zelena gospodarska rast

Kataloški zapisi spremljanja izvajanja ukrepov

Ime instrumenta	Strateške podlage	Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila
NEPOVRATNE FINANČNE SPODBUDE ZA RAZISKAVE IN INOVACIJE TER TRŽNI PRODOR NIZKOOGLJIČNIH TEHNOLOGIJ IN IZDELKOV / ZELENI PREHOD				
Spodbujanje raziskav in inovacij za prehod v podnebno nevtravno družbo	NEPN OP EKP	✓ ✓	ekonomski (finančne spodbude), demonstracijski	MGRT, SVRK, MIZŠ da
Povečanje sredstev za raziskave in razvoj kot podpora pri prehodu v nizkoogljično družbo (področje tehnologij OVE in URE ter drugih nizkoogljičnih tehnologij, shranjevanja energije, pametnih omrežij, recikliranja, snovne učinkovitosti idr.)	NEPN	✓	ekonomski (finančna sredstva, spodbude, davčna politika)	MIZŠ, MOP, MZI, MF, SVRK, ARRS, MGRT da
Spodbujanje podjetij za prehod v podnebno nevtravno družbo	NEPN OP EKP NOO	✓ ✓ ✓	ekonomski (finančne spodbude)	SVRK, MGRT da
Finančne spodbude za demonstracijske projekte	NEPN	✓	ekonomski (finančne spodbude)	MGRT, MOP, Mzi da
DAVKI IN TAKSE				
Okoljska dajatev za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida	NEPN	✓	davčna politika	MOP, MF da
Zelenitev nacionalnega proračuna (Izvedba procesov za oblikovanje in pospešitev izvajanja ukrepov na področjih: davkov in taks)	NEPN	✓	davčna politika, ekonomski	MF, MOP, MKGP, Mzi, MGRT da
Spodbujanje energetske učinkovitosti in izkoriščanja obnovljivih virov energije v okviru drugih davkov na energente	SRS 2030 NEPN	✓ ✓	davčna politika	Mzi, MJU, MOP da
Postopno zmanjševanje in ukinitve spodbud fosilnim gorivom	NEPN	✓	ekonomski	MF, MKGP, Mzi, MOP, MGRT da
ZELENO JAVNO NAROČANJE IN JAVNO NAROČANJE INOVACIJ				
Razširitev in nadgradnja sistema zelenega javnega naročanja (ZeJN), vključno z uvajanjem javnega naročanja inovacij	OP EKP NEPN	✓ ✓	predpisi	MJU, MF /

Ime instrumenta	Strateške podlage	Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila
DRUGI INSTRUMENTI				
Nadgradnja celovite ocene učinkov, stroškov in koristi izvajanja načrtovanih politik in ukrepov NEPN	NEPN	✓	analitični, ekonomski	MF, Mzi, MOP da

NEPOVRATNE FINANČNE SPODBUDE ZA RAZISKAVE IN INOVACIJE TER TRŽNI
PRODOR NIZKOOGLJIČNIH TEHNOLOGIJ IN IZDELKOV

SPODBUJANJE RAZISKAV IN INOVACIJ ZA PREHOD V PODNEBNO NEVTRALNO
DRUŽBO

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	NEPN: 3.5 Raziskave, inovacije in konkurenčnost / Preglednica 37 OP EKP: prednostna os 1, prednostna naložba 1.2, specifični cilj 1.2.1 Povečan delež inovacijsko aktivnih podjetij	
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski (podjetja, pravne osebe)	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☒
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude), demonstracijski	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MGRT, SVRK, MIZŠ	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: <u>povečanje snovne učinkovitosti in drugi elementi krožnega gospodarstva</u> ☒	
KRATEK OPIS	Finančne spodbude za raziskave in inovacije, ki se uporabljajo za doseganje ciljev v zvezi s podnebnimi spremembami, so bili načrtovani v okviru OP EKP, prednostne osi: 1 Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnosti in ozelenitev gospodarstva s prednostno naložbo 1.2 Spodbujanje naložb podjetij v raziskave in inovacije ter vzpostavljanje povezav in sinergij med podjetji, centri za raziskave in razvoj ter visokošolskim izobraževalnim sektorjem) s specifičnim ciljem 1.2.1 Povečan delež inovacijsko aktivnih podjetij. Ukrepi, usmerjeni v zmanjševanje emisij TGP, se izvajajo v okviru prednostne naložbe: 065 Raziskave in inovacijska infrastruktura, procesi, prenos tehnologije ter sodelovanje v podjetjih s poudarkom na nizkoogljičnem gospodarstvu, kjer je koeficient za izračun prispevka k podnebnim ciljem 100 %. V okviru področja sta bila pripravljena v letih 2017 in 2018 dva sklopa razpisov, in sicer za pilotno/demonstracijske projekte ter za raziskovalno razvojne projekte . V letu 2021 novih razpisov ni bilo, saj so bila sredstva, ki so bila namenjena za to, zagotovljena v sklopu sredstev Evropske kohezijske politike oziroma finančnega okvira 2014-2020 in so bila z omenjenima razpisoma sredstva porabljena.	

	Poleg spodbujanja domačih RRI projektov se v okviru programa EUREKA/EUROSTARS spodbuja tudi izvajanje mednarodnih RRI projektov. NEPN v ukrepu Spodbujanja raziskav in inovacij za prehod v podnebno nevtralno družbo navaja nadaljevanje in izboljšanje izvajanja ukrepov iz preteklega obdobja, vendar še ni znano, kako se bo ukrep v obdobju 2020–2030 izvajal. Predvidene aktivnosti zajemajo: • bolj ciljna usmeritev v raziskave in inovacije (tudi na humanističnih in družboslovnih ter družboslovno-naravoslovnih področjih), ki prispevajo k doseganju dolgoročnih podnebnih ciljev; • povečati obseg sredstev in jih zagotoviti tudi v prihodnjem finančnem obdobju (predvidljivost in stalnost instrumentov) ter nadaljevati razvoj različnih finančnih instrumentov (npr. SID banka); • spodbujati prijave slovenskih podjetij na razpise za raziskovalne in inovacijske projekte; • preučiti možnost podpore sodelovanja Slovenije z EIT Climate – KIC pri projektu Deep Demonstration.

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP) Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2021

POTEK IZVAJANJA	Izteкло se je časovno obdobje izvajanja instrumentov na področju spodbud podjetjem za prehod v podnebno nevtralno družbo, kot je bilo predvideno v OP EKP za obdobje 2013–2020, novi razpisi pa še niso bili v pripravi, zato spodbude v letu 2021 niso bile razpisane. Poleg spodbujanja domačih RRI projektov se v okviru programa EU iniciative EUREKA spodbuja tudi izvajanje mednarodnih RRI projektov. V letu 2021 je bil tako objavljen objavilo razpis za podporo malim in srednje velikim podjetjem, ki izvajajo raziskave in razvoj – program Eurostars, v okviru iniciative EUREKA, ki s sofinanciranjem podpira majhna in srednja podjetja ter njihove partnerje, ki se intenzivno ukvarjajo z raziskavami in razvojem, pri izvajanju njihovih skupnih inovativnih projektov, ki imajo predviden kratek čas vstopa na trg. Prav tako se krepitev raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij spodbuja skozi bilateralne razpise, npr. INTERREG, kjer je eno od prednostnih področij tudi Varstvo okolja in spodbujanje učinkovite rabe virov. Leto 2021 je bilo zaznamovano s spodbudami podjetjem, ki so se v veliki meri nanašala na okrevanje zaradi epidemije COVID, pri čemer področje prehoda v NOD ni bilo posebej izpostavljeno.
DOSEŽENI UČINKI	Ukrep podpore raziskovalno-razvojnim in inovacijskim dejavnostim za izvedbo pilotnih/demonstracijskih projektov uporablja sredstva s kodo ukrepa 065 (koeficient 100 % za izračun prispevka k podnebnim ciljem) in bi moral biti glede na svoj osnovni namen bolj neposredno usmerjen k financiranju projektov, ki bodo prispevali k doseganju podnebnih ciljev. Iz nabora izbranih projektov 3. odpiranja v okviru razpisa »Spodbude za raziskovalno razvojne

projekte« je po lastni oceni manj kot 10% projektov usmerjenih v NOD, kjer bi lahko pričakovali učinek na zmanjšanje emisij TGP in s tem prispevek k doseganju podnebnih ciljev. V razpisih merila za doseganje učinkov na področju podnebnih ciljev niso bila kvantitativna, zato je njihov prispevek nemogoče oceniti.

Prav tako so vsi projekti, ki so bili izbrani na razpisu, praviloma večletni, kar pomeni, da se bodo zaključili v kasnejših letih, vrednotenje projektov pa bo izvedeno šele po tem.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2022–2023

PREDVIDENO IZVAJANJE V 2022–2023 se napoveduje več aktivnosti na področju spodbujanja raziskav in inovacij za prehod v podnebno nevtraln družbo, vendar aktivnosti niso usklajene na ravni programskih dokumentov, ki bi zagotavljali preglednost načrtov, ciljev in spremljanja izvajanja. Pozitivni premiki se opažajo pri zahtevah aktivnosti za doseganje ciljev zelenega prehoda, npr. pri povečanju deleža tovrstnih projektov in kriterijev za izbiro projektov, ki vključujejo energetske podnebne cilje (znižanje emisij TGP, povečanje URE in OVE, krožno gospodarstvo).

PREDVIDENI UČINKI Predvideni učinki aktivnosti na področju spodbujanja raziskav in inovacij še niso določeni.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

1. Področje prehoda v podnebno nevtraln družbo mora postati eno od prioritarnih področij pri financiranju raziskovalno-razvojnih programov in projektov, ki jih pripravljata MIZŠ in ARRS. Kriteriji izbire morajo upoštevati večjo težo teh področij pri ocenjevanju, za kar je potrebno pripraviti natančnejša pojasnila ocenjevalcem.
2. V zvezi s spremljanjem projektov bi bilo potrebno postaviti konkretne cilje v zvezi s prehodom v podnebno nevtraln gospodarstvo, za kar je potrebno izboljšati stanje ustreznega znanja za pripravo in vključevanje primernih kriterijev in/ali meril v razpise. Cilji lahko vključujejo npr. delež sredstev, usmerjenih v zelene tehnologije, razvoj materialov, ki bodo nadomeščala ogljično bolj potratne (npr. les namesto drugih materialov, novi materiali z manj vključenega ogljika pri proizvodnji), razvoj proizvodnje novih OVE – sintezna goriva in s tem povezana konkretna znižanja emisij na enoto goriva in podobno.

VIRI PODATKOV

- Spletne strani: Ministrstvo za gospodarstvo, razvoj in tehnologijo, SPIRIT Slovenija, Podjetniški sklad, SID banka
- OP EKP
- Program izvajanja finančnih spodbud Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo 2015-2020, Številka: 3030-14/2015/8
- Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

5. maj 2022

**POVEČANJE SREDSTEV ZA RAZISKAVE IN RAZVOJ KOT PODPORA PRI PREHODU V
PODNEBNO NEVTRALNO DRUŽBO**

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	NEPN: 3.5 Raziskave, inovacije in konkurenčnost / Preglednica 39, Predlog dodatnih instrumentov na področju bazičnih in aplikativnih raziskav	
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☒
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	finančni (ekonomske spodbude)	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	SVRK, MGRT, SPIRIT, Slovenski podjetniški sklad, SID banka	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: <u>povečanje snovne učinkovitosti in drugi elementi krožnega gospodarstva</u> ☒	
KRATEK OPIS	V okviru priprave NEPN-a so bile prepoznane potrebe po povečanju javnih sredstev za raziskave in razvoj na najmanj 1 % BDP do leta 2030 s posebnim poudarkom na podpori prehoda v podnebno nevtralno družbo: • vsaj podvojiti (v okviru možnosti) sredstva ARRS za izvajanje ciljnih raziskovalnih projektov (CRP) do leta 2023; • pripraviti dolgoročni CRP za podporo prehodu v podnebno nevtralno družbo (MOP), ki bo zagotavljal stalno izvedbo CRP-ov in podporo ministrstvom na področju energetike, nizkoogljivičnih tehnologij, krožnega gospodarstva, trajnostnega kmetijstva in gozdarstva, družboslovnih znanj idr. (sredstva za sofinanciranje se programira tudi iz podnebnega sklada – vsaj 1% letno) – predvideno v letu 2021; • povečati obseg multidisciplinarnih raziskovalnih programov ARRS s področja prehoda v podnebno nevtralno družbo – predvideno v letu 2021; • vsaj 4 % sredstev (letni prilivi) podnebnega sklada se v vsakokratnem programu nameni za raziskave prehoda v podnebno nevtralno družbo, kar vključuje tudi krepitev pristojnih institucij za razdelitev teh sredstev – predvideno v letu 2021; • pripraviti novo Raziskovalno in inovacijsko strategijo Slovenije (RISS) ob upoštevanju doseganja ciljev podnebno nevtralne družbe, ki bo opredelila ključne raziskovalne prioritete ter zagotovila stabilno in dolgoročno financiranje raziskav (MzI, MOP, MIZŠ) – predvideno v letu 2023; • razviti nove instrumente za pospešeno sodelovanje razvojno-raziskovalnih institucij in gospodarstva (razvojno in raziskovalno sodelovanje javnega in zasebnega sektorja ter vzpostavitev konkurenčnih pogojev za raziskovalno inovativno	

	delo v javnih podjetjih) ter skupno vključevanje v mednarodne projekte – predvideno v letu 2023; • dodatno spodbuditi državna podjetja, ki imajo znanje in izkušnje vodenja projektov za prevzem vodilne vloge za vzpostavitev razvojno-inovacijskih poligonov/platform. Poligone/platforme vodijo državna podjetja in združujejo univerze, raziskovalne institucije in agencije. S skupnimi projekti nastajajo ciljne inovacije, ki spreminjajo tehnologije, usposobijo se novi kadri itd. – predvideno v letu 2021.

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030 Resolucija o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030 (ReZrIS30), Ur. l. RS, št. 49/22

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2021

POTEK IZVAJANJA	Za leto 2021 so bile predvidene aktivnosti glede priprave dolgoročnega CRP-a za podporo prehodu v podnebno nevtralno družbo, povečati obseg multidisciplinarnih raziskovalnih programov ARRS s področja prehoda v podnebno družbo, doseganje prilivov iz podnebnega sklada ter spodbuditi državna podjetja za prevzem vodilne vloge pri pripravi razvojno inovacijskih platform. Glede na dosegljive informacije se predvidene aktivnosti v letu 2021 koordinirano niso izvajale. V letu 2021 je bila pripravljena Raziskovalna in inovacijska strategija Slovenije 2030, ki je ključni strateški dokument za področje raziskav in inovacij in bo osnova za oblikovanje politik, povezanih s področji družbenega in gospodarskega razvoja ter družbenimi izzivi. Strategija je bila sprejeta marca 2022 in se komplementarno povezuje tudi z drugimi področnimi strateškimi dokumenti na nacionalni ravni (npr. Slovensko industrijsko strategijo, Slovensko strategijo pametne specializacije, Nacionalnim energetskim in podnebnim načrtom, Digitalno Slovenijo ter Nacionalnim programom spodbujanja razvoja in uporabe umetne inteligence v RS do leta 2025). Na izvedbeni ravni ga bodo dopolnjevali akcijski načrti ter področni strateški dokumenti (na primer: Načrt razvoja raziskovalnih infrastruktur, Akcijski načrt za področje odprte znanosti, Akcijski načrt za pisarne za prenos tehnologij, Akcijski načrt za področje enakih možnosti), ki bodo opredelili zastavljene cilje in jih nadgradili z merljivimi kazalniki spremljanja. V zakonu o znanstveno raziskovalni dejavnosti je določeno, da se sredstva za financiranje znanstvenoraziskovalne in inovacijske dejavnosti se zagotavljajo v državnem proračunu in iz drugih virov v skladu s cilji in prioriteta, določenimi v strateških dokumentih države in EU, predvsem v Znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije. Vendar v letu 2022 sprejeta Znanstvenoraziskovalna in inovacijska strategija Slovenije 2030 (ZRISS 2030) posameznih prioritet ne navaja oziroma navaja le skladnost s strateškimi dokumenti Slovenije (NEPN), konkretnije določitve prioritet pa ni mogoče zaslediti. Zato je potrebno, da se v predvidenem roku (1 leto) pripravi področne akcijske načrte uresničevanja ZRISS 2030 in v popolnosti upošteva strateške in akcijske načrte Slovenije na področju energetskega podnebnih ciljev.
DOSEŽENI UČINKI	Glede na to, da gre za nov instrument in se aktivnosti v letu 2021 niso izvajale, učinkov ni bilo mogoče pričakovati.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2022–2023

PREDVIDENO IZVAJANJE V letu 2022 in 2023 se pričakuje izvedbene akte sprejete znanstvenoraziskovalne in inovacijske dejavnosti in priprava razpisov, ki naj bi v večji meri vključevali razsežnost prehoda v podnebno nevtralno družbo

PREDVIDENI UČINKI Predvideni učinki aktivnosti na področju spodbujanja raziskav in inovacij še niso določeni.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Skladno z zahtevo Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (ZZrID)¹ mora biti znanstvenoraziskovalna in inovacijska strategija določena v skladu s cilji in prioriteta, določenimi v strateških dokumentih države in EU Vendar v letu 2022 sprejeta Znanstvenoraziskovalna in inovacijska strategiji Slovenije 2030 posameznih prioritet ne navaja oziroma navaja le skladnost s strateškimi dokumenti Slovenije (NEPN), konkretnije določitev prioritet za področje prehoda v podnebno nevtralno družbo pa ni mogoče zaslediti. Zato je potrebno, da se v predvidenem roku (1 leto) pripravi področne akcijske načrte uresničevanja ZRISS 2030 in v popolnosti upošteva strateške in akcijske načrte Slovenije na področju energetske podnebnih ciljev.

VIRI PODATKOV

- Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)
- Raziskovalna in inovacijska strategija Slovenije 2030

DATUM PRIPRAVE

5. maj 2022

1 Ur. l. RS, št. [186/21](#)

SPODBUJANJE PODJETIJ ZA PREHOD V PODNEBNO NEVTRALNO DRUŽBO

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	NEPN: 3.5 Raziskave, inovacije in konkurenčnost / Preglednica 37 OP EKP: prednostna os 3, prednostna naložba 3.1, specifični cilj 3.1.2 Povečanje dodane vrednosti MSP NOO: 1. razvojno področje: ZELENI PREHOD	
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☒
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	finančni (ekonomske spodbude)	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	SVRK, MGRT, SPIRIT, Slovenski podjetniški sklad, SID banka	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: <u>povečanje snovne učinkovitosti in drugi elementi krožnega gospodarstva</u> ☒	
KRATEK OPIS	V letu 2021 je bil sprejet Načrt za okrevanje in odpornost (NOO), sprejet v letu 2021, ki bo podlaga za koriščenje razpoložljivih sredstev iz Sklada za okrevanje in odpornost (RRF). Gre za finančno najboljše mehanizem iz naslova evropskega svežnja za okrevanje in odpornost »Next Generation EU«, v okviru katerega bodo Sloveniji na voljo tudi sredstva pobude React-EU, Sklada za pravični prehod in Razvoj podeželja. Vsaka komponenta znotraj posameznega razvojnega področja vključujejo vsebinsko povezane reforme in naložbe. Pri vsakem ukrepu so opredeljeni tudi relevantni mejniki in cilji. Na ta način bo mogoče spremljati njihovo izvajanje. V luči prizadevanj za zeleni prehod noben od ukrepov ne sme bistveno/pomembno škodovati okolju. NOO vključuje vrsto reformnih in naložbenih ukrepov, s katerimi bomo prispevali k doseganju ciljev Nacionalno energetskega podnebnega načrta do 2030 in podnebne nevtralnosti EU do leta 2050. Za doseganje ciljev zelenega prehoda je predvidenih kar 42,45 % nepovratnih sredstev in posojil. Dosedanje aktivnosti za spodbujanja prehoda v NOD so se izvajala v okviru finančne perspektive za obdobje 2013–2020 in se v letu 2021 niso več izvajale.	

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP) Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030 Načrt za okrevanje in odpornost, za obdobje 2021–2027

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2021

POTEK IZVAJANJA	Izteklo se je časovno obdobje izvajanja instrumentov na področju spodbud podjetjem za prehod v podnebno nevtralnno družbo, kot je bilo predvideno v OP EKP za obdobje 2013–2020, novi razpisi pa še niso bili v pripravi, zato spodbude v letu 2021 niso bile razpisane. Na trgu se je leta 2019 pojavil instrument financiranja projektov, in sicer zelena obveznica, ki jo je izdala SID banka z namenom financiranja, med drugim, tudi projektov energetske učinkovitosti v podjetjih, izdelkov, proizvodnih tehnologij in postopkov, ki ustrezajo ekološko učinkovitemu in/ali krožnemu gospodarstvu, in drugih trajnostno naravnanih aktivnosti. V letu 2021 je bilo financiranih naslednjih nadaljnjih 8 projektov, njihov prispevek k trajnostnim vidikom pa bo šele ocenjen.
DOSEŽENI UČINKI	V letu 2021 še ni bilo izvedena analiza uspešnosti in učinkovitosti projektov iz preteklih let, ki bi lahko kvantificirano utemeljila dosežene učinke. Glede na dejstvo, da kriteriji niso bili pripravljeni na način, ki omogoča neposredno merjenje in spremljanje neposrednega vpliva na doseganje energetske-podnebnih ciljev, bo spremljanje učinkov lahko pokazalo le posreden učinek.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2022–2023

PREDVIDENO IZVAJANJE	V letu 2021 je bil sprejet Načrt za okrevanje in odpornost (NOO), sprejet v letu 2021, ki bo podlaga za koriščenje razpoložljivih sredstev iz Sklada za okrevanje in odpornost (RRF). Gre za finančno najobsežnejši mehanizem iz naslova evropskega svežnja za okrevanje in odpornost »Next Generation EU«, v okviru katerega bodo Sloveniji na voljo tudi sredstva pobude React-EU, Sklada za pravični prehod in Razvoj podeželja. Vsaka komponenta znotraj posameznega razvojnega področja vključujejo vsebinsko povezane reforme in naložbe. Pri vsakem ukrepu so opredeljeni tudi relevantni mejniki in cilji. Na ta način bo mogoče spremljati njihovo izvajanje. V luči prizadevanj za zeleni prehod noben od ukrepov ne sme bistveno/pomembno škodovati okolju. NOO vključuje vrsto reformnih in naložbenih ukrepov, s katerimi bomo prispevali k doseganju ciljev Nacionalno energetske podnebne načrta do 2030 in podnebne nevtralnosti EU do leta 2050. Za doseganje ciljev zelenega prehoda je predvidenih kar 42,45 % nepovratnih sredstev in posojil. V letu 2022 je napovedanih več aktivnosti za spodbujanje podjetij, ki jih bodo izvajala po predvidevanjih večinoma MGRT, Spirit in Podjetniški sklad. Napovedan je javni razpis za sofinanciranje projektov za spodbujanje podjetniških rri vlagan na lestvici TRL 6-8 v višini 45 MEUR. V projektih se bo zagotovilo osredotočenost na krožno gospodarstvo, sposobnost upravičenca (upravičencev v konzorciju), tehnološko odličnost, inovativnost in tržni potencial, terminski plan, rezultati z vidika vpliva na okolje tehnološko nevtralni na ravni njihove aplikacije, prispevek k prehodu v krožno gospodarstvo, itd. Razpis bo objavljen v letu 2022, odpiranja bodo vsako leto do leta 2024. Projekti se bodo izvajali v obdobju 2023–2026. Predvidena je tudi sprememba podzakonskega akta, ki bo podrobneje določil način ugotavljanja izpolnjevanja pogojev in meril za dodelitev investicijskih spodbud. Uredba bo investicijske državne spodbude za podjetja osredotočila na doseganje višje dodane vrednosti na zaposlenega, pri čemer bo poudarek na spodbujanju kapitalsko intenzivnih investicij, to pomeni investicij v naprednejšo tehnologijo in v avtomatizacijo poslovnih procesov, kar bo dolgoročno omogočilo večjo produktivnost podjetij boljše okrevanje, odpornost, rast in konkurenčnost gospodarstva. S poudarkom na višji produktivnosti bodo spremenjena tudi merila za ocenjevanje investicij, ki bodo v največji možni meri zasledovala cilje zelenega prehoda.
PREDVIDENI UČINKI	Predvideni učinki aktivnosti na področju spodbujanja raziskav in inovacij še niso določeni.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

1. V zvezi s spremljanjem projektov bi bilo potrebno postaviti konkretne cilje v zvezi s preходом v nizkoogljino gospodarstvo, za kar je potrebno izboljšati stanje ustreznega znanja za pripravo in vključevanje primernih kriterijev in/ali meril v razpise. Cilji lahko vključujejo npr. delež sredstev, usmerjenih v zelene tehnologije, razvoj materialov, ki bodo nadomeščala ogljino bolj potratne (npr. les namesto drugih materialov, novi materiali z manj vključenega ogljika pri proizvodnji), razvoj proizvodnje novih OVE – sintezna goriva in s tem povezana konkretna znižanja emisij na enoto goriva in podobno. Zahteve v razpisih bi morale bolj natančno odražati zahteve po prispevku k podnebnim ciljem, tudi s konkretnimi merili in kazalniki.
2. Kot je ugotovljeno v »Načrtu za okrevanje in odpornost« (Vlada RS, april 2021), je potrebno zagotoviti usklajenost ravnanja na področju prehoda v NOD na področju akterjev (ministrstva, programski dokumenti, sprejeti nacionalni energetska-podnebni načrti), saj gre za področje, ki se nanaša na več resorjev. Struktura, ki bi to omogočala na dovolj visoki strokovni in politični ravni, tudi v letu 2020 še ni vzpostavljena.

VIRI PODATKOV

- OP EKP
- Izvedbeni načrt OP EKP, št. 303-26/2016/174, 22. 11. 2018
- Javni razpisi MGRT
- Javni razpisi Slovenskega podjetniškega sklada
- Javni razpisi SPIRIT Slovenija
- Načrt za okrevanje in odpornost, Vlada RS, april 2021
- Celoviti nacionalni energetska in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

5. maj 2022

FINANČNE SPODBUDE ZA DEMONSTRACIJSKE PROJEKTE

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	NEPN: 3.5 Raziskave, inovacije in konkurenčnost / Preglednica 37 OP EKP: prednostna os 1	
UČINEK V SEKTORJU	industrija	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude)	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MGRT, MOP, MzI	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: _____ ☐	
KRATEK OPIS	Z instrumentom je v obdobju do leta 2030 predvideno izboljšanje izvajanja, in sicer je predvidena priprava sheme spodbujanja inovacij in demonstracijskih projektov s področja URE, OVE, rešitev za prehod v podnebno nevtralno in krožno gospodarstvo ter drugih ukrepov zmanjšanja emisij TGP v industriji, pri čemer je treba prednostno spodbujati projekte glede izkoriščanja odvečne toplote, proizvodnje in rabe nizkoogljčnih goriv (sintetični plin, H₂, reciklirana ogljična goriva idr.), pridobivanja geotermalne električne energije, kaskadne rabe toplote in hladu, ukrepe URE, pametna omrežja in skupnosti, ukrepe za izboljšanje snovne učinkovitosti, izkoriščanje OVE v industriji. Načrtovani sta tudi preučitev ustreznih organizacijskih oblik uspešnega izvajanja demonstracijskih projektov in vzpostavitev spodbud za prijavo slovenskih podjetij na razpise EU za razvojne in demonstracijske projekte. Še do leta 2023 se lahko demonstracijski projekti izvajajo tudi v okviru OP EKP, in sicer je izvedba demonstracijskih projektov za podjetja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnost in ozelenitev gospodarstva predvidena v okviru prednostne osi 1. Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja. Pilotni projekti na področju energetske prenove stavb so v OP EKP že zaključeni.	

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP) Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2021

POTEK IZVAJANJA	V letu 2021 ni bilo objavljenih novih pozivov/razpisov za spodbujanje izvajanja pilotnih projektov, saj so bila sredstva, ki so bila namenjena za to, zagotovljena v sklopu sredstev Evropske kohezijske politike oziroma finančnega okvira 2014–2020 in so bili predvideni razpisi izvedeni v preteklih letih, novi razpisi pa še niso v pripravi. Financirani demonstracijski projekti iz preteklih let se zaključujejo v letih 2020/2021, učinki pa bodo znani šele v obdobju po zaključku. V okviru OP EKP sofinanciran pilotni projekt energetske prenove petih stavb kulturne dediščine Ministrstva za kulturo je bil konec leta 2021 prekinjen. Od projekta, ki mu je bilo namenjenih dobrih 1,6 milijona evrov nepovratnih sredstev, je ministrstvo odstopilo zato, ker mu izvajalec ni posredoval ustrezne dokumentacije za njegovo celovito izvedbo.
DOSEŽENI UČINKI	Ukrep podpore raziskovalno-razvojnim in inovacijskim dejavnostim za izvedbo pilotnih/demonstracijskih projektov uporablja sredstva s kodo ukrepa 065 (koeficient 100 % za izračun prispevka k podnebnim ciljem) in bi moral biti glede na svoj osnovni namen bolj neposredno usmerjen k financiranju projektov, ki bodo prispevali k doseganju podnebnih ciljev. V razpisih merila za doseganje učinkov na področju podnebnih ciljev niso bila kvantitativna, zato je njihov prispevek ni mogoče oceniti.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2022–2023

PREDVIDENO IZVAJANJE	V okviru Načrta za odpornost in okrevanje so v obdobju 2023–2026 načrtovane aktivnosti za spodbujanje investicij v RRI demonstracijske in pilotne projekte za spodbujanje podjetniških vlaganj v RRI 2023-2026 v višini 30 mio EUR. Sofinanciralo se bo okvirno 30 raziskovalno razvojnih in demonstracijskih projektov v podjetjih, ki bodo trajali 1-3 leta (do 1.000.000 EUR/projekt). Razpis bo objavljen 2023, odpiranja bodo vsako leto do leta 2024. Projekti se bodo izvajali v obdobju 2023–2026 V okviru OP EKP do konca leta 2023 ne bo izveden več noben pilotni projekt. Poleg prekinjenega pilotnega projekta Ministrstva za kulturo, ne bo izvedena tudi celovita energetska obnova večstanovanjske stavbe po merilih skoraj ničenergijske prenove, ki je bil predvidena kot zadnji, peti pilotni projekt. Namesto načrtovanih petih pilotnih projektov so bili v okviru OP EKP tako izvedeni samo trije.
PREDVIDENI UČINKI	OP EKP v svoji zasnovi ni predvidel kazalnikov, ki bi nakazovali na posredno ali neposredno znižanje emisij TGP ter povečanje energetske in snovne učinkovitosti, zato razpisi niso bili pripravljeni na način, ki bi omogočal spremljanje učinkov projektov. Projekti, ki so financirani v okviru razpisov DEMO PILOTI I in II, se še niso zaključili in doseganje ciljev še ni bilo pregledano.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

1. Nadaljevati je potrebno s pripravo pilotno-demonstracijskih projektov, kot je predvideno v vseh programskih dokumentih, vendar je potrebno projekte izrazito usmeriti v tehnologije, ki bodo prispevale k prehodu v NOD in s tem podprli zaveze, ki jih je Slovenija sprejela na področju zniževanja emisij TGP, deleža OVE in povečanja energetske učinkovitosti.
2. V zvezi s spremljanjem projektov je potrebno postaviti konkretne cilje v zvezi s prehodom v nizkoogljično gospodarstvo. Sedaj postavljeni cilji (npr. povečati delež inovacijsko aktivnih podjetij) niso usmerjeni k doseganju podnebnih ciljev.
3. Demonstracijske projekte je potrebno uvrstiti tudi v programe financiranja raziskav in razvoja preko MIZŠ in dati večjo prioriteto projektom, ki prispevajo k doseganju podnebnih ciljev.

VIRI PODATKOV

- OP TGP

- AN URE
- Izvedbeni načrt OP EKP, št. 303-26/2016/174, 22. 11. 2018
- PROGRAM IZVAJANJA FINANČNIH SPODBUD Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo 2015–2020, številka: 3030-14/2015/8
- Načrt za okrevanje in odpornost, Vlada RS, april 2021
- Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

5. maj 2022

DAVKI IN TAKSE

OKOLJSKA DAJATEV ZA ONESNAŽEVANJE ZRAKA Z EMISIJO OGLJIKOVEGA DIOKSIDA

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	NEPN: 3.1 Razogljichenje / 3.1.1 Emisije in odvzemi TGP / Zeleni gospodarski razvoj / Preglednica 23./ Davki in takse		
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski		
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS	☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)		
VRSTA INSTRUMENTA	davčna politika		
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOP, MF		
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije	☒	
	zmanjšanje emisij TGP	☒	
	povečanje rabe OVE	☐	
	drugo: zmanjšanje onesnaževal zraka	☒	
KRATEK OPIS	Okoljska dajatev se plačuje za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida za fosilna goriva, zlasti rabo za ogrevanje in v prometu. Višina dajatve je sorazmerna z emisijo CO₂ v gorivu in daje cenovni signal, ki usmerja porabnike, ki niso vključeni v shemo trgovanja z emisijami. Ukrep je bil uveljavljen leta 1997. Od takrat so se večkrat spremenili nabor sektorjev in toplogrednih plinov za katere se dajatev plačuje, ter višina dajatve. V preteklosti je bila uveljavljena tudi shema oprostitev dajatve ob izvajanju ukrepov za zmanjšanje emisij TGP.		

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Zakon o varstvu okolja (ZVO) Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida (Uradni list RS, št. 48/18 in 168/20)
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2021

POTEK IZVAJANJA	Višina dajatve je določena v <i>Uredbi o okoljski dajatvi za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida</i> in znaša 17,3 €/t CO ₂ . Leta 2020 je bila uredba osvežena, vendar ni bilo sprememb, ki bi vplivale na višino dajatve - vrednost dajatve ostaja nespremenjena.
DOSEŽENI UČINKI	Spremljanje učinkov ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2022–2023

PREDVIDENO IZVAJANJE Višina CO₂ dajatve se zadnjih nekaj let ni spremenila. Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije načrtuje spremembe na tem področju, kjer se pričakuje povečanje dajatve za 5 % letno. Cena dajatve naj bi se tako približala ceni ETS kupona. Pričakuje se, da bo v začetku, po letu 2020 izvajanje odstopalo od načrtovanega v NEPN-u, zaradi nastalih posledic pandemije COVID-2019. Pandemija je pomembno vplivala na razmere v gospodarstvu in še vedno ostaja aktualna. Cena ETS kupona se je v obdobju enega leta (1. 4. 2021 – 1. 4. 2022) skoraj podvojila. In sicer od 1. 4. 2021, ko je znašala 42 €/tono, je počasi a vztrajno rasla in je 1. 4. 2022 znašala 78 €/tono.

PREDVIDENI UČINKI Spremljanje učinkov ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Pandemija COVID-19 še vedno pomembno vpliva na gospodarske razmere in jo je potrebno ustrezno naslavljati še naprej, seveda ob hkratnem zasledovanju zmanjševanja emisij TGP. Razkorak med ceno ETS kupona in CO₂ dajatvijo je vedno večji. Cena ETS kupona se je v zadnjem letu skoraj podvojila, CO₂ dajatev ostaja nespremenjena. Usmerjevalna vloga CO₂ dajatve je pomembna. Kot dodatno pomoč gospodarstvu, bo smiselno pripraviti shemo oprostitev, vezano na doseganje ciljev zmanjševanja emisij TGP in/ali izvajanje ukrepov, pri čemer se bo treba nasloniti na izkušnje iz preteklosti, ko je bila tovrstna shema že uveljavljena, da se doseže čim večje učinke in zmanjša administrativno breme.

VIRI PODATKOV

- Uradni list RS
- Ember-climate.org: <https://ember-climate.org/data/carbon-price-viewer/>
- Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

4. april 2022

ZELENITEV NACIONALNEGA PRORAČUNA (IZVEDBA PROCESOV ZA OBLIKOVANJE IN POSPEŠITEV IZVAJANJA UKREPOV NA PODROČJIH: DAVKOV IN TAKS)
SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	NEPN: 3.1 Razogljičenje / 3.1.1 Emisije in odvzemi TGP / Zeleni gospodarski razvoj / Preglednica 23./ Davki in takse	
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	zlasti ogljikov dioksid (CO ₂), ogljikov dioksid (CO ₂) – ponor, metan (CH ₄)	
VRSTA INSTRUMENTA	davčna politika, ekonomski	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MF, MOP, MKGP, MzI, MGRT)	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: zmanjšanje onesnaževal zraka ☒	
KRATEK OPIS	Projekt zelene proračunske reforme se je zaključil v letu 2018. V okviru tega projekta je delovna skupina pripravila pregled in analizo spodbud, ki vplivajo na okolje ter oblikovala priporočila za nadaljnje delo. Ozelenitev javnih financ se bo nadaljevala v okviru <i>Celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta Republike Slovenije (NEPN)</i> in <i>Evropskega zelenega dogovora (The European Green Deal)</i> . NEPN v dokumentu izpostavlja vzpostavitev medresorskega sodelovanja, ki je potrebno za oblikovanje usklajenih in učinkovitih ukrepov na področju taks in davkov (znotraj vseh sektorjev in v skladu z načrtovanimi spremembami EU zakonodaje)	

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2021

POTEK IZVAJANJA	V zadnjih nekaj letih v Sloveniji ni bilo novih aktivnosti na tem področju. Delovna skupina projekta Zelena proračunska reforma je zaključila z delom že leta 2018. V okviru podnebne poti je 2020 bilo pripravljeno poročilo Ukrep v središču – Zelena javnofinančna reforma , kjer je bila pripravljena podrobna analiza področja. V omenjenem poročilu je pripravljena ocena stanja v Sloveniji kjer so analizirane tudi ovire in predstavljeni primeri dobrih praks iz tujine. V poročilu so podana tudi priporočila, ki pozivajo k ukrepanju na tem področju.
DOSEŽENI UČINKI	Spremljanje učinkov zaenkrat ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2022–2023

PREDVIDENO IZVAJANJE	Za ozelenitev javnih financ v prihodnjem obdobju še naprej ostajajo ključni: • Načrt za okrevanje in odpornost (Next Generation EU – sklad za okrevanje in odpornost RRF;

- Evropski zeleni dogovor, ki tudi vključuje področje davkov in taks. Pričakuje se osvežitev davčnih reform in ozelenitev celotnega javnofinančnega sistema EU ter usmerjanje sistemov v državah članicah;
- Nacionalni energetska in podnebni načrt Slovenije.

Ozelenitev javnih financ naj temelji na pravičnem prehodu za vse in naj spodbujajo trajnostno obnašanje celotnega gospodarstva. Zmanjšati je potrebno obseg okolju škodljivih spodbud saj ti posredno podražijo ukrepanje za zmanjševanje vplivov na okolje.

NEPN v dokumentu, znotraj aktivnostih, navaja da je potrebno vzpostaviti intenzivno medresorsko sodelovanje za oblikovanje ustreznih in učinkovitih ukrepov v vseh sektorjih. Področje je zelo kompleksno in zajema vse sektorje. Načrtovani ukrepi morajo biti v skladu z načrtovanimi spremembami EU zakonodaje in usklajeni z ukrepi za doseganje zastavljenih ciljev podnebne nevtralnosti.

PREDVIDENI UČINKI Spremljanje učinkov ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Potrebno je pripraviti ambiciozen načrt z ustreznimi cilji, za izvajanje aktivnosti ozelenitve javnih financ, ki bodo v skladu z usmeritvami Evropskega zelenega dogovora in NEPN-a. Za prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo je potrebno problematiko nasloviti celostno in ob tem oblikovati trajnostne proizvodne in potrošne vzorce (v skladu z Strategijo razvoja Slovenije), hkrati pa zagotoviti pravičen prehod za vse in zmanjšati spodbude, ki so v nasprotju s ciljem zmanjševanja emisij TGP. Pregled problematike pa je podrobno opisan v *Podnebnem ogledalu 2020 – Ukrep v središču; Zelena javnofinančna reforma*, ki vključuje analizo ovir in tudi priporočila za ukrepanje.

VIRI PODATKOV

- The European Green Deal, 11. 12. 2019
- Celoviti nacionalni energetska in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)
- Podnebno ogledalo 2020: Ukrep v središču – Zelena javnofinančna reforma (https://www.podnebnapot2050.si/wp-content/uploads/2021/01/Podnebno_Ogledalo_2020_Zvezek8_US_Reforma_Koncno.pdf)

DATUM PRIPRAVE

7. april 2022

SPODBUJANJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI IN IZKORIŠČANJA OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE V OKVIRU DRUGIH DAJATEV NA ENERGENTE

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	NEPN: 3.1 Razogljičenje / 3.1.1 Emisije in odvzemi TGP / Zeleni gospodarski razvoj / Preglednica 23./ Davki in takse	
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	davčna politika	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MzI, MJU, MOP	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: zmanjšanje onesnaževal zraka ☒	
KRATEK OPIS	Ministrstvo za finance v kombinaciji z drugimi ukrepi, ki jih vodi Ministrstvo za infrastrukturo, vodi tako trošarinsko politiko, ki bo zagotavljala konkurenčnost obnovljivih virov energije (biomase in biogoriv) v primerjavi s fosilnimi energenti za ogrevanje. Obdavčevanje energije je eden izmed najpomembnejših instrumentov, ki jih ima država na voljo, da vpliva na končno ceno posameznih energentov in cenovna razmerja med njimi ter s tem na doseganje ciljev okoljske in energetske politike. Zlasti pomembno je na področju obdavčitve goriv in energije za ogrevanje, zaradi možnosti zamenjave goriva s konkurenčnimi. V Strategiji razvoja Slovenije 2030 je poudarjeno načelo vključitve zunanjih stroškov po načelu onesnaževalec plača. Za popolno informacijo o izvajanju ukrepa, glej tudi povezan ukrep »Postopno zmanjševanje spodbud fosilnim gorivom«.	

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Strategija razvoja Slovenije 2030 Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2021

POTEK IZVAJANJA	Zadnja veljavna uredba o določitvi zneska trošarine za energente je iz leta 2022 ² . Od leta 2008 pa do leta 2021 so se trošarine zvišale (bencin 95 oktanski 5 %, dizelsko gorivo 27 % in ELKO 587 %) ³ . V letu 2021 so trošarine znašale: • bencin – 0,38 €/l (12 % zmanjšanje v primerjavi z letom 2020); • dizelsko gorivo – 0,39 €/l (nespremenjeno v primerjavi z letom 2020);

² Uredba o določitvi zneska trošarine za energente (Uradni list RS, št. 34/18, 45/20, 55/20, 62/20, 72/20, 81/20, 87/20, 92/20, 99/20, 105/20, 109/20, 114/20, 119/20, 125/20 in 12/22)

³ Leta 2008 so trošarine znašale: za bencin 0,36 €/l, za dizelsko gorivo 0,31 €/l in za kurilno olje 0,02 €/l.

- kurilno olje – 0,16 €/l (nespremenjeno v primerjavi z letom 2020).

DOSEŽENI UČINKI Spremljanje učinkov ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2022–2023

PREDVIDENO IZVAJANJE V NEPN-u je predvideno nadaljevanje izvajanja instrumenta in njegova nadgradnja. Načrtovani so:

- kadrovska okrepitev Eko sklada, kjer je bilo v letu 2021 v povprečju 56 zaposlenih, in kot ukrep za odpravljanje zamud navajajo nadurno delo (letno poročilo Eko sklad, 2021);
- nadgradnja sheme obveznega zagotavljanja prihrankov energije (glej instrument *Obveznosti dobaviteljev energije za doseganje prihrankov končne energije pri končnih odjemalcih* v poglavju **Napaka! Vira sklicevanja ni bilo mogoče najti.**);
- postopno povečanje prispevka za energetska učinkovitost za zagotavljanje potrebnih namenskih sredstev za izvajanje ukrepov URE in izrabe OVE ter zagotovitev fiskalnih spodbud v obliki olajšav za izvedbo naložb ter nadgradnja sistema oprostitvev pri plačilu prispevka za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije iz OVE in soproizvodnje toplote in električne energije (SPTE).

PREDVIDENI UČINKI Spremljanje učinkov ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Priporočamo izvajanje instrumenta v skladu z odločitvami, sprejetimi v *NEPN-u*.

VIRI PODATKOV

- Uredba o določitvi zneska trošarine za energente (Uradni list RS, št. 34/18, 45/20, 55/20, 62/20, 72/20, 81/20, 87/20, 92/20, 99/20, 105/20, 109/20, 114/20, 119/20, 125/20 in 12/22)
- Cene naftnih proizvodov (Statistika MZI – Direktorat za energijo)
- Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)
- Letno poročilo Eko sklad, 2020 (<https://www.ekosklad.si/informacije/o-skladu/letna-porocila/letno-porocilo-2020>)

DATUM PRIPRAVE

7. april 2022

POSTOPNO ZMANJŠEVANJE IN UKINITEV SPODBUD FOSILNIM GORIVOM

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	NEPN: 3.1 Razogljčenje / 3.1.1 Emisije in odvzemi TGP / Zeleni gospodarski razvoj / Preglednica 23./ Davki in takse	
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MF, MKGP, MzI, MOP, MGRT	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☐ drugo: zmanjšanje onesnaževal zraka ☒	
KRATEK OPIS	Ukrep naslavlja širše področje spodbud, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja emisij TGP. Cilj ukrepa je preprečevanje okolju škodljivih praks, ki so dolgoročno škodljive tudi za konkurenčnost poslovnih subjektov in družbe. Pomemben cilj ukrepa je tudi zmanjšanje stroškov za izvajanje ukrepov za zmanjševanje emisij TGP, saj vsako povečanje emisij zahteva dodatne ukrepe za zmanjševanje emisij in finančna sredstva zanje. Prehod je načrtovan postopno. Da bi zagotovili postopnost prehoda in ublažili potencialne kratkoročne negativne vplive na konkurenčnost proizvodnih subjektov, je ukrep dopolnjen s spodbudami za izboljšanje učinkovitosti rabe energije in zamenjavo goriv. NEPN med aktivnosti postopnega zmanjševanja in ukinitvi spodbud, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja emisij TGP, uvršča: • pripravo analize vpliva opuščanja spodbud za rabo fosilnih goriv (celovito tudi znotraj sektorja javnih financ); • postopno zmanjševanje vračila trošarine na energente v industriji do leta 2030; • postopno zmanjševanje vračila trošarin za fosilna tekoča goriva v prometu; • na podlagi analize naj se proračunska sredstva namenjene za spodbud, ki so v nasprotju z doseganjem cilja zmanjševanje emisij TGP, preusmerijo v uvajanje učinkovitih zelenih rešitev.	

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2021

POTEK IZVAJANJA	Aktualna ostajata pravilnika iz leta 2017 o vračilu trošarine (za energente, ki se porabijo za pogon kmetijske in gozdarske mehanizacije ⁴ , za industrijsko-

⁴ Pravilnik o načinu vračila trošarine za energente, ki se porabijo za kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo (Uradni list RS, št. 70/17 in 8/18, Zakon o trošarinah (Uradni list RS, št. 47/16 in 92/21)

komercialni namen in za komercialni prevoz⁵), s čimer se ohranja dosedanja ureditev glede vračila trošarin.

DOSEŽENI UČINKI

Za spremljanje področja je bil razvit kazalec spodbude, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja emisij TGP v poglavju **Napaka! Vira sklicevanja ni bilo mogoče najti.** Po letu 2017 lahko vidimo postopno zmanjšanje tovrstnih spodbud. V letu 2020 so se spodbude, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja emisij TGP, v primerjavi z letom 2019, zmanjšale za 9 %.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2022–2023

PREDVIDENO
IZVAJANJE

Na področju vračila trošarin je bila/bo trošarina zaradi lajšanja administrativnih bremen v obdobju maj, junij in julij 2022, spremenjena. Višina zneska za vračilo trošarine za komercialni prevoz v tem obdobju znaša 0 evrov.

Nadaljnje spremembe so v pripravi v okviru izvajanja *Evropskega zelenega dogovora* v Sloveniji in v *Celovitem nacionalnem energetske in podnebne načrta Republike Slovenije (NEPN)*, kjer je predvideno postopno zmanjševanje spodbud, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja emisij TGP, do leta 2030.

PREDVIDENI UČINKI

Spremljanje učinkov ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Za postopno zmanjševanje spodbud, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja emisij TGP potrebujemo načrt in merljive cilje. Računsko sodišče je mnenja, da je Slovenija delno uspešna pri doseganju ciljev na področju zmanjševanja TGP in opozarja na obseg spodbud, ki so v nasprotju s cilji zmanjšanja emisij TGP kjer spodbuja k aktivnemu ukrepanju in spremljanju tovrstnih spodbud. Glej tudi priporočila za ukrep Zelena proračunska reforma.

VIRI PODATKOV

- Pravilnik o načinu vračila trošarine za energente, ki se porabijo za industrijsko-komercialni namen in komercialni prevoz (Uradni list RS, št. 70/17)
- Pravilnik o načinu vračila trošarine za energente, ki se porabijo za kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo (Uradni list RS, št. 70/17 in 8/18)
- FURS
- Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)
- Revizijsko poročilo Računsko sodišče: *Uspešnost doseganja ciljev na področju zmanjševanja izpustov toplogrednih plinov* (https://www.rs-rs.si/fileadmin/user_upload/Datoteke/Revizije/2021/Izpusti/IzpustiTP_RSP_RevizijskoP.pdf)
- FURS, *Višina zneska za vračilo trošarine za komercialni prevoz za davčna obdobja maj, junij in julij 2022 znaša 0 evrov* (https://www.fu.gov.si/davki_in_druge_dajatve/podrocja/trosarine_ztro_1/#newsList12266)

DATUM PRIPRAVE

8. april 2022

5 Pravilnik o načinu vračila trošarine za energente, ki se porabijo za industrijsko-komercialni namen in komercialni prevoz : (Uradni list RS, št. 70/17)

ZELENO JAVNO NAROČANJE IN JAVNO NAROČANJE INOVACIJ

RAZŠIRITEV IN NADGRADNJA SISTEMA ZELENEGA JAVNEGA NAROČANJA (ZEJN), VKLJUČNO Z UVAJANJEM JAVNEGA NAROČANJA INOVACIJ

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP EKP NEPN: 3.1 Razogljičenje / 3.1.1 Emisije in odvzemi TGP / Zeleni gospodarski razvoj / Preglednica 23.	
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	predpisi	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MJU, MOP	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: zmanjšanje onesnaževal zraka ☒	
KRATEK OPIS	Cilj NEPN-a na tem področju je nadaljevanje in nadgradnja instrumenta, kjer sta izpostavljena dva vidika: • spremljanje izboljšav zelenih tehnologij in • postopna vključitev obnovljivih in recikliranih goriv. OP EKP načrtuje tudi podporo projektom komercializacije razvitih rešitev ter vstopu novih tehnologij na trg za pridobitev referenc preko javnih naročil za inovacije, pred-komercialnih javnih naročil in demonstracijskih projektov, in sicer tudi v okviru tehnične pomoči.	

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Uredba o zelenem javnem naročanju (Uradni list RS, št. 51/17, 64/19 in 121/21) Zakon o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15, 14/18, 121/21 in 10/22)
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP) Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2021

POTEK IZVAJANJA	Uredba ureja področje Zelenega javnega naročanja za blago, storitve ali gradnje objektov katere namen je zmanjšati vpliv na okolje z naročanjem okoljsko sprejemljivejših rešitev (storitev, blago, gradnje). ZeJN je obvezen za 78 skupin predmetov, ki so natančneje navedeni v prilogi uredbe. Aktualna uredba o zelenem javnem naročanju (Uradni list RS, št. 51/17, 64/19 in 121/21). V poročilu Statistični podatki o javnih naročilih, oddanih v letu 2020 je pripravljen tudi pregled zelenih javnih naročil, podatki kažejo:

- v letu 2020 je bilo oddanih 16.872 naročil (skoraj 3,9 mrd EUR), najmanj en okoljski vidik je vključevalo 4.361 naročil (752 mio EUR);
- v letu 2020 je opaziti zmanjšanje naročil z vključenimi okoljskimi vidiki (za 17,5 %), kjer pa se je vrednost naročil povečala (za 0,29 %) v primerjavi z letom prej;
- znotraj naročil, ki so predmet zelenega javnega naročanja, jih 2.316 (skoraj 312 mio EUR) ni vključevalo okoljskega vidika;
- glede na predmet naročanja je največ zelenih naročil, količinsko, pri naročilih blaga (3.477 naročil, kar je 79,7 % od vseh), po vrednosti pa pri gradnjah (342 mio €, kar je 45,5 % od skupne vrednosti).

Največ naročil, pri katerih je bil upoštevan okoljski vidik, so oddali javni zavodi, in sicer 3.149 naročil v vrednosti skoraj 230 mio EUR, po številu jim potem sledijo še samoupravne lokalne skupnosti s 453 naročili (192 mio EUR) in drugi naročniki, kot so osebe javnega prava, javna podjetja, subjekt s posebnimi infrastrukturnimi pravicami s 409 naročili (skoraj 86 mio EUR).

Tabela 1: Število naročnikov z oddanimi naročili z upoštevanimi okoljskimi vidiki glede na kategorijo naročnika (Vir: Statistični podatki o javnih naročilih, oddanih v letu 2019)

Kategorija naročnika	Št. naročnikov, ki so oddali vsaj eno zeleno naročilo	Št. naročnikov, ki so oddali vsaj eno naročilo, a nobeno ni bilo zeleno
Organi RS	36	34
Samoupravne lokalne skupnosti	108	80
Javni skladi	2	7
Javne agencije	4	9
Javni zavodi	355	168
Javni gospodarski zavodi	8	9
Drugi naročniki (osebe javnega prava, javna podjetja, subjekt s posebnimi infrastrukturnimi pravicami)	77	56
Razni subjekti	21	41
Skupaj	611	404

V okviru projekta *LIFE IP CARE4CLIMATE* je bilo v začetku leta 2021 objavljeno poročilo o Analizi trga ponudnikov in stroškovnih koristi zelenega javnega naročanja, pripravljenih je bilo skupno 24 delavnic za krepitev in prenos znanj, namenjene za javne naročnike in ponudnike.

DOSEŽENI UČINKI

Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2022–2023

PREDVIDENO IZVAJANJE

Predvidene so sistemske in podporne dejavnosti na področju ZeJN. V okviru projekta *LIFE IP CARE4CLIMATE* so med drugim načrtovani priprava vzorčne dokumentacije za izbrane izdelke, prenos znanja na delavnicah za naročnike in ponudnike, redna usposabljanja in pomoč, pilotni projekti. Aktivnosti za namen izobraževanja (delavnice, brošure, poročila) se redno izvajajo in so načrtovane tudi v prihodnje. Predvidena je tudi analiza učinkov zelenega naročanja (rezultati v 2022).

V *Celovitem nacionalnem energetske in podnebne načrtu Republike Slovenije (NEPN)* sta predvidena nadaljevanje izvajanja instrumenta in njegova nadgradnja, ki vključuje stalno spremljanje izboljšav zelenih tehnologij ter postopno vključitev obnovljivih in recikliranih goriv.

PREDVIDENI UČINKI   Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Potrebno je okrepiti izvajanje in spremljanje izvajanja na področju ZeJN.

VIRI PODATKOV

- MOP
- Projekt *LIFE IP CARE4CLIMATE*; Zeleno Javno Naročanje: <https://www.care4climate.si/sl/o-projektu/podrocja-aktivnosti-projekta/zeleno-javno-narocanje>
- Projekt *LIFE IP CARE4CLIMATE*; 5th monitoring visit (2022)
- Statistična poročila o oddanih javnih naročilih v posameznih letih (<https://ejn.gov.si/direktorat/porocila-in-analize.html>)
- Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

8. april 2022

DRUGI INSTRUMENTI

NADGRADNJA CELOVITE OCENE UČINKOV, STROŠKOV IN KORISTI IZVAJANJA NAČRTOVANIH POLITIK IN UKREPOV NEPN

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA	NEPN: 3.1 Razogljičenje / 3.1.1 Emisije in odvzemi TGP / Zeleni gospodarski razvoj / Preglednica 23		
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski		
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS	☒
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)		
VRSTA INSTRUMENTA	analitični, ekonomski		
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MF, MzI, MOP		
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije	☒	
	zmanjšanje emisij TGP	☒	
	povečanje rabe OVE	☒	
	drugo: _____	☐	
KRATEK OPIS	Nadgradnja celovite ocene učinkov, stroškov in koristi izvajanja načrtovanih politik in ukrepov NEPN, za kar je potrebno zgraditi celovit model za ocenjevanje vplivov, ki bo vključeval širše okoljsko, ekonomsko, družbeno in socialno politiko.		

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2021

POTEK IZVAJANJA Potek dosedanjega izvajanja je neznan. V aktualnem NEPN-u se znotraj instrumenta načrtuje izgradnja celovitega modela ocenjevanja vplivov na širše okoljsko, ekonomsko, družbeno in socialno politiko s pripravo projekta v sodelovanju z Evropsko komisijo v okviru Programa EU za podporo strukturne reformam. Znotraj aktivnosti za omenjeni instrument ni podanih rokov.

DOSEŽENI UČINKI Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2022–2023

PREDVIDENO IZVAJANJE V letu 2022 je bil pripravljen novi javni razpis za Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije, katerega rezultati še niso znani. Pričakuje se, da bo omenjeni instrument podrobneje naslovljen in zastavljen s specifičnimi aktivnostmi in s cilji.

PREDVIDENI UČINKI Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Priporočila se izvajanje instrumenta v skladu s smernicami, sprejetimi v NEPN-u.

VIRI PODATKOV

- Celoviti nacionalni energetska in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

11. april 2022